

Adviesraad voor Personen met een Handicap

Plenaire zitting van woensdag 16 september 2020 van 18u00 uur tot 20u00

Aanwezig : Dhr. Khalid Zian, schepen van gelijke kansen ; Dhr. Fabian Maingain, schepen van economische zaken ; Mevr. Aurore Borrend, medewerkster van Dhr. Maingain ; Thomas Doesselaere, medewerker van Dhr. Bart Dhondt, schepen van mobiliteit en openbare werken ; Mevr. Camille Herve, Coördinator van gepersonaliseerde ondersteuningstrajecten in de scholen van de Stad ; Dhr. Vincent Carrière (OCMW) ; Mevr. Nadia Hadad (ENIL) ; Mr Jacques Petit (PMR Belgique) ; Mevr. Edith de Ryckel (Les amis des aveugles et malvoyants) ; Mevr. Dorothee Van Avermaet en Mevr. Laura Bertora van de vzw Garance.

Verontschuldigd: Dhr. Bienvenu Mputu-Boyelo (Handicongo) ; Dhr. Nino Peeters (Passes le message à ton voisin) ; Dhr. Samir El Bidadi (6e sens) ; Mevr. Valérie Neysens (FFSB) ; Mevr. Tanya Weyn (ADO-Icarus) ; Mevr. Fabienne Feyaerts (FNPH) ; Mevr. Catherine Zekas (Le 8ième jour) ; Mevr. Frédérique de Jonghe (FNPH) ; Mevr. Anne-Sophie Reuzeau (Œuvre National des Aveugles) ; Dhr. Karim Mourad ; Mevr. Christiane de Busschère ; Dhr. Jacques Dekoster ; Dhr. Eric de Velder (adviesraad Etterbeek) ; Dhr. Jean-Marc Hollants (adviesraad Ukkel) ; Mevr. Alexandra Daoust ; Mevr. Dahlia Ameluan (Braille Liga) ; Dhr. Miguel Gerez (AMT-concept) ; Dhr. Jean Depasse ; Mevr. Agnès Pieck (Blindenzorg licht en liefde) ; Dhr. Michel Cormond (Alteo) ; Mr. Drozd David. Mevr. Rose-Marie Montini (Les amis de Benjamin) Dhr. Charly Douglas ; Mevr. Alexandra Todeanca (Le 8ème Jour).

Secretariaat: Mevr Barbara de witte voor de Cel Gelijke Kansen.

1. Goedkeuring van het rapport van de zitting van 12 februari 2019

Het verslag werd goedgekeurd.

2. Feedback betreffende de tijdelijke post-COVID inrichting van de openbare ruimte

Naar aanleiding van de brief die de CAWaB aan de regionale en gemeentelijke overheden heeft gestuurd¹ over de toegankelijkheid van de openbare ruimte in het kader van het post-COVID afbouwplan, wensten de schepenen van de stad die belast zijn met mobiliteit en economische zaken, deel te nemen aan de plenaire vergadering van de APH om de aanbevelingen van de CAWaB samen te overlopen en de ervaringen en meningen van de leden van de APH in dit verband te horen.

¹ <https://cawab.be/Les-amenagements-provisoires-post-Covid.html>

De heer Maingain deelde alvast mee dat hij zich ervan bewust is dat de nieuwe maatregelen binnen de HoReCa een uitdaging kunnen betekenen voor personen met beperkte mobiliteit (PBM). Toch wilde hij de APH geruststellen dat zijn teams proberen om zoveel mogelijk uitbreidingen van terrassen op parkeerplaatsen (exclusief parkeerplaatsen voor personen met een handicap!) te voorzien om de voetpaden vrij te laten. Wanneer terrassen zijn ingericht op trottoirs of in voetgangersgebieden, is de afstand van 1m50 tussen de tafels verondersteld te worden gerespecteerd vanuit sanitair opzicht. Dit dient echter ook de verplaatsing van personen te bevorderen.

De nieuwe maatregelen lijken doorgaans positief te worden ontvangen wat tot de overweging heeft geleid om bijvoorbeeld uitbreidingen van terrassen op parkeerplaatsen permanent toe te passen.

De Adviesraad vroeg de schepen of er instructies waren gestuurd naar de handelaars en uitbaters van HoReCa-zaken om de toegankelijkheidsmaatregelen te herinneren. Er is bijvoorbeeld geconstateerd dat sinds de uitbreiding van terrassen op de openbare weg, heel wat zaken allerhande obstakels (menupanelen, bloembakken,...) tussen de oorspronkelijke terrassen en extensies van de terrassen op de openbare weg hebben geplaatst om een soort van continuïteit te creëren. De schepen reageerde positief op dit verzoek door uit te leggen dat alle HoReCa-zaken en handelaars een mededeling hebben ontvangen (papieren en elektronische versies werden op grote schaal verspreid) over dit onderwerp en dat, om ervoor te zorgen dat de nieuwe maatregelen nageleefd worden, ambtenaren van de stad regelmatig op verkenning worden gestuurd om controles uit te voeren, de regels te herhalen en, eventueel, administratieve sancties uit te delen. In dit kader zijn trouwens reeds verschillende GAS-boetes uitgeschreven.

Een ander belangrijk obstakel werd door de leden van de Adviesraad vermeld betreffende de hoogte van de terrassen die langs zebrapaden worden geïnstalleerd: wanneer een terrasuitbreiding op de weg te hoog wordt geplaatst, beperkt dit het zicht van automobilisten - een persoon in een rolstoel kan bijvoorbeeld volledig worden weggestopt door het terras bij het naderen van het zebrapad. De schepen herinnerde eraan dat het gemeentelijke reglement een maximale hoogte van de terrassen oplegt en beloofde de betrokken diensten eraan te herinneren om de controles te versterken op dit vlak.

De CAWaB heeft in haar brief aan het college ook verschillende gevaren met betrekking tot de woonerven (gebieden waar de voetganger prioritair is en de maximumsnelheid beperkt wordt tot 20 km/u) die tijdens de eerste fasen van het post-COVID afbouwplan werden uitgebreid: mensen die slechtziend of blind zijn, verliezen in deze zones bijvoorbeeld hun gebruikelijke oriëntatiepunten. Voorbeeld: Veel verkeerslichten worden in deze gebieden gedeactiveerd en staan daarom niet langer toe dat voetgangers veilig kunnen oversteken. Vooral slechtziende/blinde personen die niet meer kunnen rekenen op het geluidssysteem van de verkeerslichten worden in gevaar gebracht.

De Adviesraad wenste het kabinet belast met mobiliteit ook te wijzen op het groeiende gevaar van fietsers die in de woonerven een zekere vrijheid van beweging lijken op te eisen die ze niet elders innemen. Fietsers die soms met hoge snelheden tussen voetgangers rijden, brengen PBM in gevaar. De aanwezige medewerker van het kabinet wilde de leden van de APH alvast geruststellen door mede te delen dat studies, uitgevoerd door de stad in samenwerking met de politie, erop wijzen dat er niet meer ongevallen dan voorheen in de woonerven zijn en dat, integendeel, het verkeer vlotter lijkt te verlopen. Niettemin drong de APH erop aan om een inclusieve analyse van PBM in dit nieuwe mobiliteitsbeleid op te nemen: een concrete suggestie is om aan de zebrapaden een oproepsysteem te voorzien, zodat knipperende

verkeerslichten nog steeds op aanvraag kunnen worden gereactiveerd, opdat voetgangers veiliger kunnen oversteken. Ook werd voorgesteld om een telefoonnummer te voorzien voor burgers om gemakkelijker problemen te melden bij oversteekplaatsen, in woonerven, enz.

3. Presentatie van projecten voor mensen met een handicap bij de vzw Garance

De vzw Garance stelde ons haar verschillende projecten voor mensen met een handicap voor.

1. *Workshops "leven in veiligheid"* voor mannen en vrouwen met een verstandelijke beperking, in samenwerking met AviQ en de vzw *inclusion*.
2. *"Vrouwen met een verstandelijke beperking: actrices van hun veiligheid"*, een project gefinancierd door de Phare en Cap48 en ondersteund door AviQ: de vzw Garance vormt vrouwen met een verstandelijke beperking om workshops voor andere vrouwen uit de doelgroep te animeren, telkens ondersteund door een begeleidster van hun organisatie. De onderwerpen die aan bod komen zijn discriminatie, veiligheid binnen de privé en publieke ruimte, preventiestrategieën, grenzen stellen en weten hoe je "nee" kan zeggen. De vormingen die in de voorbije twee jaar werden opgericht, werden zowel door de deelnemende vrouwen als hun begeleidsters erg gewaardeerd. Ook de workshops die zij voor de gebruikers van hun organisaties achteraf organiseerden werden zeer positief ontvangen. De vzw Garance zet haar project dus voort met de reeds gevormde vrouwen. Het doel van dit project is het versterken en zichtbaar maken van de capaciteiten van vrouwen met een verstandelijke beperking met betrekking tot hun veiligheid. In november 2020 begint een nieuwe opleiding. Deze training is gratis.
3. *No means No*: een Europees project met vier verschillende onderdelen:
 1. Specialiserende opleidingen voor animatrices van zelfverdedigingcursussen
 2. Gratis zelfverdediging voor vrouwen met een handicap
 3. Het ontwikkelen van veiligheidsgidsen voor de doelgroep
 4. Sensibiliseren van de gehandicaptensector en de zorgsector voor vrouwen die het slachtoffer zijn van geweld rond geweld ten aanzien van vrouwen met een handicap

Voor meer informatie kunt u rechtstreeks contact opnemen met Dorothee Van Avermaet: dvagarance@gmail.com. U vindt de info ook terug op de website van de vzw: <http://www.garance.be>

4. Update rond het actieplan "Handicap, inclusie en universele toegankelijkheid".

Het actieplan voor de integratie van personen met een handicap in de stad Brussel werd in september² 2018 door de Gemeenteraad goedgekeurd. De administratie engageerde zich om het om de twee jaar te evalueren om de vooruitgang van de doelstellingen op te volgen. De referenten van het plan binnen de verschillende administratieve diensten werden in de zomer door de cel gelijke kansen gevraagd om feedback mbt acties van de voorbije twee jaar te verschaffen en eventueel doelstellingen te herzien of toe te voegen.

De leden van de Adviesraad worden in dit stadium ook uitgenodigd om hun voorstellen voor verbeteringen van het actieplan in te dienen. De nieuwe versie zal begin december worden voorgelegd.

5. Tolkendienst gebarentaal bij de stad

De Tolkendienst Gebarentaal wordt binnenkort een feit bij de stad Brussel om de communicatie met personen met een auditieve beperking in de diensten van demografie te vergemakkelijken. Dit initiatief werd in het kader van het actieplan "Handicap,..." in 2018 opgestart. De dienst is een primeur in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De stad ging een samenwerking aan met een Franstalige en een Nederlandstalige tolkdienst gebarentaal. De dienst zal operationeel zijn vanaf 21 september 2020. Een brede communicatie om de dienst bekend te maken aan het grote publiek zal die dag voorzien worden. 21 september valt trouwens in het midden van de week rond werelddovendag!

6. Variapunten

- Vraag van Mevr HADAD: Welke **maatregelen** heeft de stad Brussel genomen tijdens de **lockdown** voor personen met een handicap? Heel wat mensen werden namelijk van de ene dag op de andere geïsoleerd : thuisondersteuning (medisch/paramedisch, titelservice,...) werd stopgezet; deze personen hadden geen toegang tot maskers,... Er werd kritiek geuit op het feit dat de stad Brussel geen initiatief heeft genomen om de situatie voor burgers met een handicap leefbaarder te maken. Het zal nodig zijn om te anticiperen, in het geval er een tweede periode van lockdown komt, om deze fouten niet te herhalen. De heer Zian heeft kennis genomen van de opmerking en zal het gemeentecollege hierover aanspreken.
- Onderwerp ingediend door de heer Maingain en de cel gelijke kansen: "**CAP naar werk**" - de tweede editie van de jobbeurs voor werkzoekenden met een handicap, georganiseerd door de Werkcentrale van de stad Brussel, zal plaatsvinden op 27 oktober in het Koning Boudewijnstadion. Meer informatie vindt u terug op de website van de Werkcentrale: <http://www.werkcentraledempleoi.be/nl/cap-naar-werk-2020/>
- Onderwerp ingediend door Mevr DAOUST ante-meeting: **Toegankelijkheid van het Museum Kunst & Geschiedenis** aan het Jubelpark: Naar aanleiding van een klacht bij UNIA over de toegankelijkheid van het museum die de toegang tot hun liften geweigerd had aan PBM, vond een ontmoeting tussen UNIA en de directie van het museum plaats (Unia had nl. verschillende klachten ontvangen). Het museum zal tegen oktober een internetreserveringssysteem opzetten,

² https://www.bruxelles.be/sites/default/files/bxl/PAHIAU_V2.pdf

er komt een uitgespiteld parcours voor PBM in het museum en er wordt een steward beschikbaar gesteld aan bezoekers met beperkte mobiliteit.

- Onderwerpen ingediend door de heer Petit:
 1. **POSnims**, een nieuw kanaal op radioweb en podcast, zal binnenkort het daglicht zien: het doel van dit kanaal is om mensen met een handicap in staat te stellen zich te uiten over de moeilijkheden die dagelijks worden ondervonden via gefilmde getuigenissen die op grote schaal zullen worden uitgezonden.
 2. De vzw **PMR Belgium** zal binnenkort officieel zijn daar de statuten werden aanvaard.